

การเพาะเห็ดร่างแห เทคโนโลยีเพื่อ อาหารและเวชสำอาง

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

ประเทศจีนเป็นประเทศเดียวในโลกที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเห็ดร่างแหอย่างต่อเนื่องและยาวนานกว่า 80 ปี สายพันธุ์ที่เพาะเป็นการค้ามีเพียง 2 สายพันธุ์คือ *Dictyophora indusiata* Fisch และ *D. echinovolvata* Zang ในขณะที่หลายประเทศพยายามพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเห็ดร่างแห เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีความต้องการของตลาดปีละไม่ต่ำกว่า 6,500 ตัน หรือคิดเป็นมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ย 30 ล้านบาทต่อปี แต่ผลจากการสุ่มตรวจพบสารกำมะถันหรือซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างสูงถึง 4,498.09 มิลลิกรัม/กิโลกรัม และแคดเมียม 2.17 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ซึ่งเกินค่ามาตรฐานที่จีนอนุญาตให้มีการบริโภคภายในประเทศ จึงทำให้มีการผลิตเพื่อส่งขายประเทศที่ไม่มีความเข้มงวด เช่น ไทย ลาว พม่า ในราคาถูก

สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพที่สำคัญของเห็ดร่างแห ส่วนของปลอกหุ้มดอก และหมวกดอกจะมีสารต้านอนุมูลอิสระในปริมาณสูง สามารถป้องกันหรือชะลอการเกิดกระบวนการออกซิเดชันได้หลายรูปแบบ ช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรังได้อย่างหลากหลาย เช่น โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคสมอง

เมื่อหุ้มดอกเห็ด มีลักษณะเป็นเจลเข้มข้นที่อุดมไปด้วยกรดไฮยาลูรอนิก และอัลลันโทอิน ซึ่งมีฤทธิ์ต้านการอักเสบ ลดการระคายเคืองของผิว เพิ่มความชุ่มชื้นฟื้นฟูเซลล์ผิวที่เสื่อมสภาพ และยังพบกรดกลูโคโนคที่เสริมการผลัดเซลล์ผิวที่ชั้นผิวหนังกำพร้า เสริมการกระตุ้นการสร้างคอลลาเจน ทำให้ผิวหนังชุ่มชื้น นุ่มนวล มีความยืดหยุ่นดี ลดริ้วรอยและช่วยเติมเต็มผิวที่หย่อนคล้อย โดยสารอัลลันโทอินจากเห็ดเหื่อไผ่นี้เป็นสารชนิดเดียวกับที่พบในเมือกหอยทาก แต่จะมีความบริสุทธิ์และสามารถเก็บเกี่ยวได้ง่ายกว่า ส่วนลำต้นและกระป๋องนั้นอุดมไปด้วยสารพอลิแซคคาไรด์ เช่น เบต้ากลูแคน เป็นสารที่ช่วยกระตุ้นและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ยิ่งไปกว่านั้นในส่วนลำต้นนี้ยังพบสารดิกทิโอพอริน เอ และบี สารที่พบยากมากในสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น ๆ มีคุณสมบัติในการลดการอักเสบ ยับยั้งมะเร็ง และยังเป็นสารที่ช่วยกระตุ้นการทำงานของเซลล์ประสาท ป้องกันโรคสมองเสื่อม

การนำไปใช้ประโยชน์

กรมวิชาการเกษตรพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเห็ดร่างแหสายพันธุ์ไทยที่เหมาะสมในพื้นที่ภาคใต้ โดยดำเนินการสำรวจ รวบรวม จำแนกและคัดเลือกสายพันธุ์เห็ดร่างแหชนิดที่ให้ผลผลิตสูงรวมถึงหาวิธีการเพาะที่เหมาะสม จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้าน อาหารที่มีคุณค่าในเชิงบำบัดโรค และนำประโยชน์มาปรับใช้ในการเพิ่มมูลค่าทางด้านโภชนาการและเวชสำอาง

ดำเนินการเผยแพร่ผ่านการจัดนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ จัดทำแปลงศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีการเพาะเห็ดร่างแห จัดทำแปลงขยายผลพื้นที่ให้เกษตรกร 2 กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน สวนลุงวรควนเนียง และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การเพาะเห็ดรังแห เทคโนโลยีเพื่อ อาหารและเวชสำอาง

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

